

ועדה לפי סעיף 47 (א) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש] התשל"ט - 1979

5 במרץ 2008

לכבוד
שר הבריאות

כב' השר,

בענין :

ד"ר בועז לב
משנה למנהל הכללי של משרד הבריאות
באמצעות באת-כחו עוה"ד שרה שר-לב, התובעת הראשית
לשכת היועצת המשפטית,
משרד התובע הראשי משרד הבריאות, ירושלים
הקובל

-נגד-

רופאת השיניים ד"ר שלומית בך חובב
מס' רשיון לריפוי שיניים [REDACTED]
בעלת תואר מומחה בפדודונטיה
באמצעות באת-כחה עוה"ד חדזה לוין
בית ש.א.פ. רחוב היצירה רמת-גן
הנקבלת,

1. בתאריך 31 בינואר 2007, הגיש הד"ר בעז לב, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, לשר הבריאות, קובלנה נגד רופאת השיניים הד"ר שלומית בך חובב, בעלת רשיון מס' [REDACTED] ובעלת תואר מומחה בפדודונטיה (להלן "הנקבלת"), על כי גילתה רשלנות חמורה במילוי תפקידה כמורשה לרפוי שיניים כאמור בסעיף 45(3) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש] התשל"ט-1979, (להלן "הפקודה");

2. מן העובדות אשר שימשו רקע לקובלנה, ואשר פורטו בה, עולה -

(א) ביום 12.1.05, אחר הצהריים, הגיע הילד [REDACTED] בן שנתיים (להלן "הילד"), בליווי הוריו, למרפאת השיניים של הנקבלת לביצוע טיפול שיניים משמר בשיניו הקדמיות, וזאת לאחר שבועיים קודם לכן נבדק הילד על ידי הנקבלת, בוצעו צילומי שיניים ונתקבלה אנמנזה רפואית;

(ב) הילד קיבל MIDZOLAM (DORMICUM) דרך הפה, וכאשר ניכר היה כי קיימת השפעה של התרופות עליו - הוכנס לחדר הטיפולים; במקום נטר על ידי PULSE OXIMETER ונשם דרך מסכה שהונחה על אפו בתערובת חמצן ו-N2O (נייטרוס אוקסיד); מכשיר ה-PULSE OXIMETER של הנקבלת היה מדגם ישן ללא התראה קולית, אלא עם התראה מספרית בלבד;

(ג) הילד קיבל אלחוש מקומי באזור הטיפול 1/2 קרפולה של לידוקאין 2% ואדרנלין 1:100,000 (תערובת מוכנה). בשלב זה הונח סכר גומי והוחל בטיפול; הטיפול ארך 20-25 דקות;

(ד) במהלך הטיפול ה-PULSE OXIMETER נפל מאצבעו של הילד והוחזר למקום מפעם לפעם, ולא היתה קריאה רציפה של ריווי החמצן; לקראת סיום הטיפול, הילד היה בדיכוי נשימה מוחלט ללא תנועות נשימה כלל, - וזאת בשל העמקת מתן ה-DORMICUM דרך הפה, והתוספות ההשפעה הסדטיבית המצטברת של ה-N2O;

(ה) רק עם הסרת סכר הגומי, הבחינה הנקבלת כי הילד לא נושם ושפתיו כחלחלות;

הנקבלת בקשה להזעיק אמבולנס, וכן ביקשה אמפולת FLUMAZENIL אנטידוט ל-MIDAZOLAM כדי להזריק לילד, והד"ר יואל פרידמן, בעל המרפאה, שעבד בחדר סמוך - נקרא לעזרה;

זמן קצר לאחר הקריאה, הגיע למרפאה צוות מד"א אשר החל בפעולות ההחיה; הילד הועבר בליווי רופא למחלקה לטיפול נמרץ ילדים בבית החולים הדסה עין-כרם כשהוא מחוסר הכרה ומונשם; בהמשך אותו לילה נקבע מותו;

3. שר הבריאות מינה אותנו, על פי הפקודה, להיות ועדה שתדון בקובלנת הקובל;

הועדה קיימה שתי ישיבות, ביום 20.1.2008 וביום 5.2.2008

בראשית הישיבה הראשונה בקשה באת-כח הקובל לתקן את כתב הקובלנה, תוך מחיקת ההתייחסות לביצוע פעולות החייאה בילד, וכן ההתייחסות לקורס החייאה שהנקבלת עברה; (ברכז עובדות הארוע, בסעיף 2 דלעיל, הובא בחשבון תיקון זה);

4. בעקבות התיקון, הודתה הנקבלת בעובדות ובאישומים שבכתב הקובלנה, ולאחר שהועדה קבעה כי הנקבלת מורשעת על פי הקובלנה המתוקנת, נתבקשו הצדדים להציג את ראיותיהם וסיכומיהם באשר להמלצה המשמעתית, שעל הועדה להגיש;

5. במסגרת הצגת הראיות לאמצעי המשמעת, הודיעה באת-כח הקובל לועדה כי בתיק האישי של משרד הבריאות אין הערות משמעתיות או תלונות לגבי הנקבלת; פרט לכך אין לבאת-כח הקובל ראיות מיוחדות;

מטעם הנקבלת העידה בפני הועדה הפרופ. אנה פוקס, יו"ר האיגוד הבינלאומי לרפואת שיניים לילדים לגבי מקצועיותה והצטיינותה של הנקבלת; (העדה אף הגישה את עמדתה בכתב, נושא תאריך כ"ט בשבט תשס"ח; העדה תארה את הנקבלת כעובדת מקצועית כשרונית, מסורה המשתתפת במחקרים מדעיים; הנקבלת מוכרת כרופאה ישרה, ואחראית; לדעת העדה, עדיף לנצל את כישורי הנקבלת לטובת הכלל בלא לפגוע ברשיונה המקצועי;

6. לקראת הגשת המלצת הועדה, הציגו צדדים את עמדותיהם -

עמדת באת-כח הקובל

א. האגף לבריאות השן שבמשרד הבריאות פרסם נוהל מפורט והנחיות ספציפיות למניעת תקלות, תוך הדגשת התשתית הצוידית הנדרשת והזהירות המיוחדת בטיפולים רפואיים בהרדמה;

ב. פגם חמור בטיפול שנתנה הנקבלת לילד, והנקבלת מודה בכך, היה, שלא הקפידה על ניטור רציף של ריווי החמצן בזמן הטיפול; למתדל זה "תרם" הדגם המיושן של ה-PULSE OXIMETER שהיה במרפאה, אשר היה ללא התראה קולית; הניטור הפגום הביא לכך שהנקבלת לא אבחנה את ההדרדרות במצב הילד;

ג. בשיקולים של התגובה המשמעתית, ראוי להעדיף את טובת הציבור, ובריאות מטופלים עתידיים, מעבר להתייחסות האישית ולהשפעה התוצאתית של המקרה על הנקבלת;

ד. המחלוקת הקשה של הנקבלת, והיא מודה בו, הינו בכך שעד סוף הטיפול בשיניים, לא אבחנה הנקבלת את מצבו הכללי של הילד ובמיוחד את היותו בדיכוי נשימה מוחלט, ללא תנועות נשימה כלל;

ה. חוסר ההקפדה של הנקבלת לקיום ניטור רציף של הילד - בכך ש"הסכימה" והמשיכה בטיפול בילד על אף נפילתו של ה- PULSE OXIMETER מאצבעו של הילד המטופל, וכשמד הסטורציה של החמצן מדד את החמצן של הילד רק לסרוגין, ולא באופן רצוף - מהווה מעשה פזיזות מקצועית, ואי הפעלת הזהירות הרפואית הנדרשת מרופא סביר;

ו. המלצת הועדה אמורה לשדר מסר מקצועי מודגש לרופאים עמיתים באשר לחומרה בה רואה המערכת כשל בטיפול שיניים בהרדמה כפי שארע במקרה הנדון, - ובמקביל אמורה המלצת הועדה לתקן את הפגיעה שנוצרה באמון הציבור ברופאים - בשל הארוע;

הועדה מתבקשת איפוא להמליץ בפני שר הבריאות כי רשימה של הנקבלת יותלה לשנתיים ימים, כתגובה משמעתית הולמת ומדודה, לשידור המסר המקצועי הנדרש לרופאים עמיתים, ולתיקון הפגימה שנוצרה בפועל באמון הציבור, מעצם התרחשות המקרה - כמפורט לעיל;

עמדת באת-כח הנקבלת

א. מה שעומד לדיון בפני הועדה היא דרך ההתנהלות המקצועית של הנקבלת, ולא התוצאה, כמה שהיא קשה;

ב. מכשיר מדידת החימצון - ה-PULSE OXIMETER שהנקבלת השתמשה בו, הוא מדגם 2002 ומאות מכשירים מאותו דגם מופעלים בארץ; אין איסור מטעם משרד הבריאות להשתמש במכשיר מדגם זה;

ג. הכשל במקרה זה הינו שהנקבלת הבחינה במצבו הקשה של הילד, רק לאחר הסרת סכר הגומי הטיפולי שהיה בפיו;

ד. משפחת הילד הבינה את התקלה ולא נוטרת איבה לנקבלת;

ה. הארוע הנדון, אינו מעיד על אופיה של הנקבלת ועל כישוריה המקצועיים;

ו. הטיפול שהנקבלת נתנה לילד - אינו "עבירת כוונה"; מדובר בכשלון חד-פעמי;

באת-כח הנקבלת הגישה לוועדה אוסף מכתבי תמיכה ממטופלים, וכן מכתבי עדויות אופי מאת הפרופ. אליעזר אידלמן; הפרופ. יוסי שפירא והד"ר חסיאל זלצר;

התגובה המשמעתית הראויה לנקבלת צריכה להיות כזאת שניתן יהיה לנצל את כישוריה המקצועיים והאנושיים לתועלת הציבור;

ברשות הועדה פנתה אליה הנקבלת בדברים - עצם התרחשות הארוע מהווה עונש כבד על הנקבלת; התליית הרשיון תפגע בנקבלת מבחינה מקצועית, ותעצור את אפשרות התקדמותה המדעית; הנקבלת הפיקה לקח ותועלת מההתרחשות, ומרגישה כי יש שיפור בפעילותה המקצועית ורואה עצמה אדם יותר טוב;

עמדת הועדה, דיון והמלצה

7.

א. מהלך הטיפול של הנקבלת בילד ~~ביום 12.1.2005~~ ביום 12.1.2005, במרפאתה, על פי הודאתה, וכמפורט בכתב הקובלנה, מצביע על חוסר התייחסות הנקבלת לנוהלים מקצועיים ספציפיים שהתפרסמו באשר לטיפול שיניים בהרדמה;

ב. הנוהלים מתייחסים במיוחד למעקב וניטור קצב נשימה, ריווי חמצן בדם ודרישות מקצועיות מחויבות, כמפורט בסעיף 7 לכתב הקובלנה, וזאת כדי לתת לרופא המטפל הזדמנות לוודא, בכל רגע נתון, את המצב של המטופל;

לא יתכן טיפול רפואי, ויהא היעיל ביותר, ללא הצמדות רציפה מתמדת וקפדנית לאמצעי הניטור והבקרה שאמורים לסייע למטפל לשמור על קשר בלתי אמצעי עם המטופל בפעילותו לשיפור בריאות המטופל;

ג. הודאת הנקבלת כי "רק עם הסרת סכר הגומי, הבחינה כי הילד לא נושם ושפתיו כחלחלות" - מדגישה את מהות הכשל; משמע קודם להסרת הסכר, היתה הנקבלת עסוקה בטיפולים רפואיים חשובים בשיני הילד, ולא הקדישה את תשומת הלב המקצועית הבסיסית לאובייקט הטיפול - לילד, לנשימותיו ולצבעו;

הערכתנו היא כי הנקבלת אכן גילתה רשלנות חמורה בטיפול בילד ~~ביום 12.1.2005~~ ביום 12.1.2005, במרפאתה בירושלים;

ד. הערכה כאמור למחדלה של הנקבלת, מצדיק לדעת הועדה כי התגובה המשמעתית תהא בתחום התליית הרשיון לתקופה;

ה. התגובה המשמעתית המוצעת תושפע מהמרכזיות של העובדה כי הפרוצדורה של טיפולי שיניים בהרדמה היא פרוצדורה המתבצעת תדיר, המחייבת הקפדה דקדקנית על ההנחיות המקצועיות שכל תכליתן היא, בריאות המטופל, שמירה על טיב הטיפול הרפואי, וכן גם שמירה על הרופא המטפל, מעמדו ופרנסתו;

ו. מחד, בקביעת המלצתנו ייחדנו מחשבה גם למומחיותה של הנקבלת, על פי המידע שהוגש לנו, ועל היותה מודל חקוי בטיפולי שיניים לילדים, ועז רצוננו שהיא תחזור להיות מודל לחקוי;

ומאידך, יש לראות בחומרה יתרה את העובדה כי מומחה בתחום העיסוק ברפואת שיניים לילדים, שטיפול מסוג זה הוא שיגרתי עבורו, פעל כפי שפעלה הנקבלת בנסיבות המקרה. מומחה משמש אות ומופת בתחום מומחיותו, דעתו ופעולותיו מתקבלים ע"י יתר הרופאים, שאינם מומחים בתחום, ככזה ראה וקדש. מתוך כך מוטלת על מומחה בתחום כלשהו אחריות יתרה.

יחד עם זאת, התחשבה הועדה מהחרטה המלאה והשלמה של הנקבלת מהכשל שכשלה בו, ומאמינים אנו לדבריה כי עתה לאחר למוד הלקח הינה רופאה טובה יותר;

נוכח כל זאת הננו ממליצים בפניך, כבוד השר כי המלצת באת-כח הקובל תאומץ, ורשיונה של הד"ר שלומית בך חובב יותלה לשתי שנים כתגובה מדודה וראויה לנקבלת.

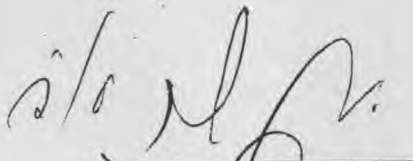
דעתנו היא, כי המלצה קלה, הפחותה משתי שנות התליית הרשיון - לא תגיע לכדי התכלית החיובית הנצפית מהתגובה המשמעתית התואמת את מהות הארוע שהתרחש, הנדרשת לאחוי השבר שארע בבטחון ציבור המטופלים, וחיונית לביצור מקצוע הרפואה בכלל;

בשולי המלצתנו זאת מבקשת הועדה להציע לשר להטיל על יושב ראש המועצה המדעית ברפואת שיניים לבדוק האם תוכנית ההתמחות לגבי טיפולי שיניים לילדים -

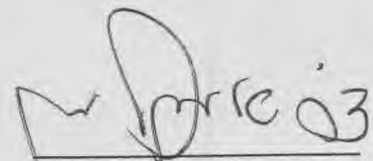
בסדציה, בהרדמה ובהחייאה - אכן מכסה את כל המרחב הדרוש לביטחון המטופלים, וכן האם היקף הלימוד בתחום התאוריתי של נושאים אלה, היקף הידע בציד ובשיטות, והיקף הניסיון הנרכש, במהלך ההתמחות - עונים על הצרכים; מוצע כי יו"ר המועצה המדעית יקים ועדה לענין, בשיתוף מומחים בתחום רפואת שיניים לילדים, שאינם חלק מתוכנית ההתמחות, מומחים בתחום רפואת הפה, מומחים בכירורגיה פה ולסת, מומחה ברפואת שיניים ציבורית ומומחים בהרדמה. הועדה המוצעת תגיש את המלצותיה, בזמן סביר, למועצה המדעית ולשר.

/

ניתן היום.....

 עו"ד עקובלו
 נציג היועץ המשפטי
 לממשלה

ד"ר חגי סלוצקי
 נציג הסתדרות רופאי
 השיניים

 ד"ר משה קלמן
 יו"ר